

אתא לקמיה בא בעל הבהמה לפני דאביי לשואלו בדבר זה. שהייה תלתא ריגלי השהה אותו שלשה רגלים, משום שהמתין עד שיתאספו החכמים ברגל⁽³⁸⁵⁾ וישאלם בהוראת הדבר.

אמר ליה רב אדא בר מתנא: זיל קמיה לך לפני דרבא בריה דרב יוסף בר חמא, דחריפא סכיניה חד הוא וחריף וליבו פתוח בסברא. והוא ישיבך בדבר.

ולפיכך אין הלכה כמותה. ולכן סבור רבי יוחנן שגידין הרכים אינם כבשר, לפי שסופן להקשות. ולכן יפה הקשה רב פפא לרבה על דבריו "גידין מצטרפין לבשר". ושתק רבה על קושיא זו, כיון שאף רבי יוחנן חזר בו וסובר שאכן אין גידין חשובין כבשר, כיון שסופם להקשות.

ההוא אותו אבר של בהמה שנשבר בו העצם ויצא העצם לחוץ כלומר מחוץ הגוף, דאישתקיל קורטיתא מיניה ניטל מעט מן העצם שיצאה, ונפל לארץ.⁽³⁸⁴⁾

384. כך פירש רש"י.

והבין הרשב"א בפירושו של רש"י, שלא יצא לחוץ אלא מיעוטה של העצם. וממה שיצא, נפל קצת. ומסתפק אביי בדינו של מקרה זה, האם כיון שנפל קצת שוב לא חוזר העצם ומבריא מחמת חסרון זה וטריפה אף שעור ובשר חופין את רובו, או שאין נעשה טריפה בכך.

ופשט רבא שאלה זו, מכך ששנינו בברייתא לעיל "נשבר העצם ויצא לחוץ". ומשמע, שדוקא אם יצא רובו או כולו לחוץ ואין עור או בשר חופין את רובו, רק אז טריפה. אך אם חופין, כשרה. ועולה מכך, שאין הבהמה באה לידי מיתה אם יצא מעט מן העצם החוצה. ואם כן, מה לי אם אותו מקצת העצם נשארה תלויה ועומדת בחוץ, מה לי אם נפל מעט. והבהמה כשרה. וכן הוכיח הרשב"א מדעת הרמב"ם [שחיטה ח יב] שהבין כך את דינו של רבא.

אולם, בעל המאור הבין את דינו של רבא לחומרא, והבהמה אסורה. והעמיד את הנידון כך:

העצם שיצאה החוצה, יצאה ברובה ונפל ממנה קצת. וכתוצאה מהנפילה ומכך שנתמעטה העצם, נמצא שעור ובשר חופין את רוב העצם שנשארה. [וקודם לכן לא היו חופין את רובה.

שהרי גדולה היתה]. ומעתה מסתפק אביי האם מחשיבין את העצם כפי מצבה הנוכחי ונמצא שעור את ובשר חופין את רובה ולכן יש להכשירה, או שמחשיבין את העצם אחר תחילתה, ובתחילה קודם שנפל ממנה קצת, לא היה רובה מחופה על ידי עור ובשר. ואם כן, יש להטריפה משום כך?

ופשט רבא, כיון שרוב בעצם יצאה לחוץ, ואין עור ובשר חופה אותה, הרי בכך באה הבהמה לידי מיתה ונטרפת. ומה איכפת לי אם אחר כך נפל מעט מן העצם, הרי המצב הממית כבר נוצר. ולכן טרפה היא.

לענין הלכה, מבאר הרשב"א שסוף סוף אין מחלוקת בין רש"י ובעל המאור. שהרי מדברים הם בשני אופנים שונים. ואם יצא רק מיעוט העצם החוצה כפי שהעמיד רש"י, בין אם נפל ובין לאו כשרה כאמור. ואם יצא רוב העצם החוצה כפי שמעמיד בעל המאור, בכל מקרה טרפה. בין נפל ובין אם לאו.

385. ברש"י יבמות קכב א, פירש שהיו חכמים נקבצים לשמוע דרשה של הלכות פסח בפסח. ובאותו זמן היו שואלים מהם. פירוש נוסף מביא רש"י בשם תשובות